

Sojorns de Grècia

SUSANNA RAFART

POESIA

Xavier Bru de Sala, *Fràgil*.
Dibuixos de Josep Guinovart.
ENSIOLA EDITORIAL.
Muro, 2003.

La reedició de *Fràgil* (1979), un llibre que el seu autor qualifica d'excurs o de vacances literàries dins la seva trajectòria, suposa, des de l'avís inicial, un diàleg crític entre el poeta dels 70 i el teòric d'ara. L'arc tensat d'aquesta distància és allò que dona la fletxa de la consciència d'un poeta i el seu valor. Certament, als lectors no els desilusionaria mai el fet de recuperar textos primerencs dels autors que en la maduresa els han interessat. I tal com passa amb llibres com *The North Ship (El vaixell del nord)*, d'un jove Philip Larkin, reinterpretar les

virtuts i els defectes d'una primera obra sempre incorpora a l'exercici de la lectura l'entusiasme i la frescor de les troballes tendrals.

Bru de Sala ataca la poesia romàntica –“sempre he renegat del doll, de les inundacions, de la passió desfermada”– però presenta un llibre romàntic, tot s'ha de dir, amb algunes claus de demolidora ironia vitalista. Això mateix determina el distanciament que s'aplica al text que ha sorgit fora de l'itinerari previst i que s'expia amb la nova publicació.

Fràgil és un llibre d'amor o d'amor a l'amor, o del joc de l'amor perquè, de fet, l'escriptor assaja maneres de dir-lo des de la tradició clàssica, fins a la popular i la incorporada. Desplegat en el marc temporal d'una setmana, el trànsit de les telefonades i trobades serveix com a esquer de mostrar estètic i exaltat, capricios

XAVIER BRU DE SALA HA REEDITAT EL LLIBRE DE POEMES 'FRÀGIL'

Lucidesa de la raó del cos que s'expressa en cants narratius o lírics, en balades o alexandrins

i multidireccional. Per tant, tot i negar-la, és evident que la voluntat de fascinació plana per aquesta biografia urgent de la passió que explica, d'altra banda, els anys excessius dels 70 i la rotunditat d'alguns poemaris de l'època.

Bru de Sala, submergit en el deliri de la passió, no cessa en la pruija d'autoanalitzar-se al mateix temps des del punt de vista estètic: “Sóc miniaturista precís, inexorable”. Lucidesa de la raó del cos que s'expressa

en cants narratius o lírics, en balades o alexandrins i tornades. Cabassos de paraules del *Mireio*, senyals trobadorescos, geminacions i miralls, entre la renúncia de l'escriptura i la catàstrofe de l'amor que la provoca.

Poemes que conviden a l'amor, que el festegen, sense nostàlgia, qualificats de *fràgils*, segons inclinen l'equilibri en el gest poètic del reconeixement o en l'epifànica emoció juvenil.

Vers l'escriptura del caos?

ROGER COSTA-PAU

POESIA

Antoni Albalat, *Tractat del caos*. Premi Festa d'Elx 2003.
TRES I QUATRE.
València, 2004.

Des dels decasíl·labs altius d'Ausiàs “Bullirà el mar com la cassola en forn, / mudant color e l'estat natural”, Antoni Albalat (Castelló de la Plana, 1961) en treu la màxima següent: “Bullirà el xat com la cassola en forn, / mudant color la internet natural”. A continuació, etziba un poema extens, no forçosament amorf, que resta clos entre l'origen i la fi d'un *Inici de sessió: Fri Jan 04 21:06:34 2002* i d'un darrer *Tancament de sessió: Fri Jan 04 23:23:54 2002*. Així mateix, cada vers conté unes referències horàries inicials i una dada informàtica, combinada i combinatòria, de les entrades *02Sunami* i *02FROID*... D'aquesta manera s'inicia un tractat del caos que es desplega amb uns *Poemes del Mont de Venus*, subdividit en dues seccions, i una mena de lletania final titulada *Poemes en prosa de l'Escola Olotina*, en la qual, a redós d'una ironia que es vol contagiosa, el poeta passeja per les universalitats

ocultes de tota ruralitat. Conviuen, així, en el volum, formes expressives diverses que, si bé transiten tot sovint per un caos intercurrent, també mostren una capacitat veloç de coincidència. Perquè la combinació constant i agorurada de llenguatges juga en la poesia d'Albalat un paper bàsic a l'hora de plantejar unes intencions de discurs

expansiu i alhora íntegre de l'existència: és des de la realitat múltiple que el poeta, que l'artista, entra en la direcció sumatòria del pensament. El calligrama, el poema visual, el poema en prosa, el haikú, a voltes el poema gràfic, dins un desordre aparent monumental... són mirall l'un de l'altre; s'intercomuniqueu en la seva essen-

cia, i des de la seva singularitat, per esdevenir conjunt. Un cop més, sura la idea que el caos no representa, únicament, la resposta atàvica a l'ordre. I en tot cas: a quin ordre? O de quin caos?...

Junt amb llibres seus anteriors –*Llibre dels grills* (1997), *Llibre de voliaines*, dit també *Versos de la pedra seca* (1999), i *Els peus de la boira* (2001)–

Tractat del caos se suma a la projecció d'una escriptura poètica singular que abraça la representació experimental i la discursiva i que parteix d'estètiques avantguardistes i de tradició oriental, a més de la incorporació informàtica que prové de les incursions personals en el món del disseny gràfic. En aquest trajecte, Albalat ha anat impregnant la seva obra, al llarg del temps, de textures i gustos que van des d'un Cesare Pavese, d'un Edgar Allan Poe i d'un René Char fins a d'altres creadors de la vena de Joan Brossa, Lu Xun i Josep Palau i Fabre.

POESIA

Josefina Vidal Morera, *Calaix obert*.
AJUNTAMENT DE TÀRREGA. Tàrrega, 2004.

Després de la publicació del seu darrer llibre, *Trànsit*, l'any 2002, Josefina Vidal (Tàrrega, 1932) lliura el present *Calaix obert*, un volum editat per l'Ajuntament d'aquesta seva ciutat natal com a gest de reconeixement a la persona i a l'obra i que reuneix tres llibres inèdits redactats entre el 1963 i el 1969: *Cants d'Ifac*, *Ara* i *Mosaic d'amor i soledat*. La mateixa poeta reconeix en la nota introductòria que els tres poemaris són una mostra clara dels seus primers intents seriosos d'acabar-se a l'escriptura en llengua catalana, per bé que ella s'havia donat a conèixer com a poeta, l'any 1964, amb el llibre en espanyol *Fuera de mí*... Sobre *Cants d'Ifac* –en el llibre apareix *Ifach*, erròniament– val a dir que és un poemari construït a redós del mar, en l'entranya de les aigües que ronden el

penyal d'Ifac, un dels indrets emblemàtics del litoral valencià; l'evocació i els paisatges recreats en el seu fons dòcil i amarat contrasten amb les negrors de la repressió pròpies d'un temps que es fan visibles en els poemes més crus i també més abrandats del llibre titulat *Ara*, escrit dos anys més tard. Finalment, en el volum *Mosaic d'amor i soledat*, datat del 1969, apareix la poeta més afinada en el to, molt adequat a un clima d'angoixa que és fruit dels estralls de la solitud i de la sensació densa d'enyorança, en convivència amb una enteresa evident en l'estenall d'un sentit profund de l'amor. R.C.P.

Tomàs Àrias, *Romanços*. 9è premi de poesia Salvador Espriu de Calafell.
COSSETÀNIA EDICIONS. Valls, 2004.

En una de les *Cartes a un jove poeta*, Rilke deixava escrita la seva opinió sobre la ironia remarcant-ne alguns dels perills atàvics: “No es deixi dominar per la ironia, especialment en els moments no creatius. En els creatius provi

de fer-la servir com un instrument més per copsar la vida”. Ben cert que Tomàs Àrias (Guardiola de Berga, 1966) ensenya en aquests *Romanços* la cara intel·ligent del sentit de la ironia, que és la que al seu torn pot incloure el sarcasme i fins una certa dosi de cinisme. Perquè en el volum que teniu a les mans l'humor i la comicitat hi són per unes raons de fons, estètiques i conceptuals, no pas per unes intencions estrictament de jocs i rialles formals. Des de l'intent de recuperació de l'oralitat i en una combinació curiosa de gustos pamats entre Verdaguier i Bukowski, Àrias s'endinsa en els terrers abrasadors d'una via que vol obrir-se cap a la revitalització de la poesia en un moments de catarsi; o, potser millor, cap a una poesia més renovada que no pas renovadora. De la mateixa manera que penetra –com apunta Toni Gol a l'epíleg– “en la carnalitat còsmica del vers instintiu que engloba tots els principis resumits i sintetitzats en el principi vital, en el principi intel·ligent i en el principi metafísic. Principis implícits de forma crítica i metafòrica en el mateix títol del llibre: *Romanços*”. R.C.P.